

تاریخ: ۱۳۸۹، ۱۱، ۲۴

شماره: ۲۲۱، ۱۸۷، هـ

وزیر و نایب رئیس دیوان عدالت اداری
معاونت اول

شماره ثبت: ۱۹، ۱۱، ۱۸۴۵

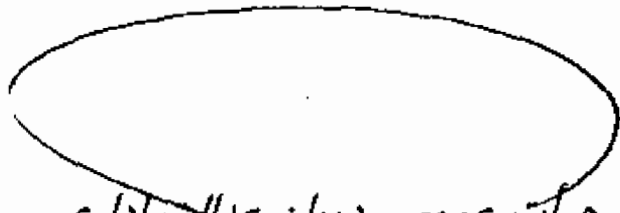
تاریخ ثبت: ۱۹، ۱۲، ۲۳

محل ثبت: تهران

سسه تعالی
مدیریت محترم کل دبیر خانه شورای

با اهداء سلام:

بازگشت به نامه شماره ۱۹۲۰۳۳۵۵.۱۰۰۰.۱۰۰۰.۱۰۰۰ مورخ ۱۳۸۹.۱۱.۲۴ به پیوست تصویر دادنامه شماره ۴۸۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۱۳۸۹.۱۱.۲۴ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی ارسال می شود.

دفتر هیات عمومی دیوان عدالت اداری

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ: ۸۹/۱۱/۴

کلاس پرونده: ۷۲۱/۸۷، ۲۴/۸۸

شماره دادنامه: ۴۸۹-۴۹۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شکات: خانم ها ۱- شهربانو عسگری ۲- گیتی سادات میرجمالی.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراثت کارمندان مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۸.

گردشکار: شکات در دادخواست های تقدیمی و لوائح تکمیلی تقدیمی به ادعای مغایرت ماده ۱۰ آیین نامه قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت مستمری و وظیفه وراثت کارکنان دولت مصوب ۱۳۳۸/۹/۲۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث با اصل قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه مستمری ... مصوب سال ۱۳۶۳/۱۰/۲ اعلام شکایت نموده اند. در توضیح شکایت خود اعلام داشته اند، که در بند (ب) ماده واحده به طور اطلاق نوادگان اناث مستخدمین متوفی با داشتن شرایط خاص مستحق برقراری حقوق وظیفه شناخته شده اند در حالی که در ماده ۱۰ آیین نامه شرط برقراری حقوق وظیفه را تاریخ مراجعه و تقاضای متقاضی (ذی نفع) قید نموده اند که برخلاف اطلاق قانون می باشد و مطابق شریعت مقدس اسلام حق با تاخیر در مطالبه ساقط نمی شود و النهایه درخواست ابطال ماده ۱۰ آیین نامه را نموده و در تایید ادعای خود به رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۳۳۵ مورخ ۸۶/۵/۷ استناد نموده اند.

سازمان بازنشستگی به موجب لایحه دفاعیه شماره ۱۳۶۸۷/ص/۲۶۶ مورخ ۸۸/۱/۱۴ اشعار داشته:

۱- موضوع پرداخت حقوق وظیفه به فرزندان و نوادگان اناث از تاریخ تقاضا قبلاً از سوی هیأت عمومی مورد رسیدگی قرار گرفته و به صدور رأی شماره ۶۳۳ مورخ ۸۵/۹/۱۲ منجر شده است. همچنین در رأی وحدت رویه شماره ۲۶۰ مورخ ۸۲/۷/۱۳ نیز به پرداخت حقوق وظیفه از تاریخ تقاضا اشاره شده است. بنابراین موضوع واجد امر مختومه می باشد.

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

۲- در اجرای تبصره ۳ ماده واحده قانون، هیأت وزیران مکلف به تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون بوده و این سازمان نیز مکلف به اجرای مصوبه هیأت وزیران می‌باشد. بنابراین طرح شکایت به طرفیت سازمان واجد ایراد است.

۳- با توجه به مفاد ماده ۸۶ قانون استخدام کشوری قانونگذار به منظور حمایت اجتماعی از فرزندان و نوادگان اناث کارکنان دولت که پس از رسیدن به سنین یاد شده در ماده ۸۶ فاقد شغل و شوهر هستند طی ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری کارمندان مصوب ۱۳۳۸/۹/۲۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲ مقرر نمود تا همچنان بتوانند از حقوق وظیفه پدر و مادر متوفی برخوردار شوند. قانون موصوف و ایضاً آیین‌نامه اجرایی آن در روزنامه رسمی منتشر شده است، بنابراین اقدام دیر هنگام متقاضی در مراجعه برای استفاده از حقوق وظیفه موضوع قانون مورد بحث به سبب عدم اطلاع از قانون، قابل استماع نمی‌باشد.

۴- هر چند که ورثه حائز شرایط قانونی، استحقاق برخوردار از حقوق وظیفه را دارد مع الوصف ایفای این حق از سوی صندوق های بیمه و بازنشستگی و پرداخت حقوق وظیفه موکول به آگاهی صندوق های مزبور از وجود ورثه مستحق دریافت حقوق وظیفه می‌باشد، بنابراین به صرف اینکه شخص استحقاق دریافت حقوق وظیفه را دارد مستمری پرداخت نمی‌گردد بلکه تحقق این امر منوط به اعلام شخص متقاضی و ارائه اسناد مثبت دال بر احراز شرایط قانونی است. بر همین مبنا هیأت وزیران در مقام ایجاد نظم و نظام در ضوابط مالی صندوق های بیمه و بازنشستگی و اینکه تعهدات آنها منطقیاً با علم و اطلاع فقط باید ناظر بر آینده باشد، طی ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون مقرر نموده که حقوق وظیفه از تاریخی که ورثه مراجعه می‌کند و تقاضا می‌دهد و مدارک مثبت را ارائه دهد پرداخت گردد. لذا اقدام مذکور به هیچ وجه خارج از اختیارات هیأت وزیران نبوده بلکه ناشی از تکلیف مقرر در تبصره ۳ ماده واحده قانون مصوب بند ۵ مورخ ۱۳۶۳/۱۰/۲ می‌باشد.

۵- مشاور و مدیر امور حقوقی دولت به موجب نامه شماره ۱۶۹/۷۷۶۱۸ مورخ ۸۸/۴/۱۴، گزارش شماره ۸۸/۲/۱۴ وزارت رفاه و تامین اجتماعی را ارسال که در آن در پاسخ به شکایت اعلام گردیده:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

در قانون مذکور بدو آ به صورت کلی، قابلیت پرداخت حقوق وظیفه و مستمری برای وراثت از ناحیه دستگاهها و به تبع آن قابلیت دریافت آن از سوی افراد ذی‌نفع مورد تصویب قرار گرفته و بعد در مورد شرایط و نحوه به فعلیت رسیدن قابلیت دریافت و پرداخت بحث شده، با توجه به تبصره ۳ قانون فوق‌الذکر تعیین این شرایط و ضوابط به تدوین آیین‌نامه‌ای موکول گردیده که در حال حاضر دادخواست ابطال ماده ۱۰ آن تحت بررسی است. آنچه مورد اعتراض قرار گرفته در عالم واقع وجود خارجی ندارد بلکه دستگاه متولی تهیه و تدوین این آیین‌نامه (سازمان امور اداری و استخدامی) در مقام اجرای قانون و با استناد به اختیارات قانونی منبعت از تبصره ۳ قانون مورد بحث، برای بالفعل گردیدن قابلیت پرداخت و دریافت اشخاص مختلف، شرایط متفاوتی را مقرر نموده که این امر هیچ مخالفتی با قانون نداشته و استدعای رد شکایت را داریم.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان نیز به موجب نامه‌های شماره ۸۹/۳۰/۳۸۹۰۱ مورخ ۱۳۸۹/۳/۲۲ و ۸۸/۳۰/۳۷۴۸۳ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲ در خصوص جهت غیر شرعی بودن مصوبه معترض‌عنه، نظر فقهای معظم شورا را به شرح زیر اعلام نموده است.

۱- ظاهراً با توجه به اطلاق بند(ب) قانون مذکور به نظر می‌رسد نسبت به برقراری آن در مورد کسانی که پس از گذشت شش ماه از تاریخ تصویب آیین‌نامه تقاضا می‌کنند، از تاریخ تقاضا خلاف قانون است و تشخیص آن به عهده دیوان عدالت اداری می‌باشد.

۲- بنابر نظر معظم لهم ماده ۱۰ آیین‌نامه مذکور خلاف موازین شرع تشخیص داده نشد، بدیهی است از جهت مخالفت با قانون اتخاذ تصمیم به عهده آن دیوان است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان علی‌البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

اولاً، نظر به اینکه به موجب نامه شماره ۸۸/۳۰/۳۷۴۸۳ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲ قائم مقام دبیر شورای نگهبان ماده ۱۰ آیین‌نامه معترض‌عنه توسط فقهای شورای نگهبان خلاف موازین شرع تشخیص داده نشده از این

تاریخ: ۱۳۸۵

شماره:

پیوست:

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

حيث قابلیت ابطال ندارد.

ثانياً، هر چند به موجب رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۶۴۳ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۲ برخورداری وراث مستخدم متوفی از مستمری قانونی مربوط منوط به احراز شرایط قانونی لازم توسط سازمان بازنشستگی کشوری بر اساس تقاضای ورثه واجد شرایط می‌باشد، لیکن این حکم الزاماً به معنای برقراری مستمری از تاریخ تقاضا نبوده و بند (ب) ماده واحده قانون «اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه و مستمری وراث کارمندان مصوب ۱۳۳۸/۹/۲۸ و برقراری حقوق وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان انانث با اصلاحات بعدی» نیز پرداخت حقوق وظیفه و مستمری نسبت به فرزندان و نوادگان انانث را علی‌الطلاق منوط به نداشتن شوهر و شغل دانسته است. لذا ماده ۱۰ آیین‌نامه معترض‌عنه که برقراری حقوق وظیفه و مستمری را مقید به تاریخ تقاضا نموده و این قید مغایر اطلاق مندرج در قانون می‌باشد، به استناد بند یک ماده ۱۹ و ماده ۴۱ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد./

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

محمدجعفر منتظری